

1. De wijn die wij als mensen aan Jezus geven...

De Bijbel is een bijzonder boek. Elk woord heeft betekenis, elk detail is belangrijk. En dat geldt zeker voor de geschiedenissen rond het lijden, het sterven en het opstaan van Jezus. Je moet nooit ergens zomaar overheen lezen. En zo staan we vanavond stil bij dat ene zinnetje van Lukas over de wijn die Jezus kreeg. Vers 36 van Lukas 23: 'En ook de soldaten kwamen Hem bespotten en brachten Hem zure wijn.'

Je voelt wel aan, in dat zinnetje, dat ze die zure wijn niet aan Jezus geven omdat ze Hem willen helpen of willen ondersteunen. Dat ze Hem zure wijn geven, is onderdeel van hun spot, ze minachten Jezus.

Wat voor soort zure wijn is hier bedoeld, eigenlijk? In de oude Statenvertaling wordt het woordje 'edik' genoemd. Je zou het ook kunnen vertalen met 'azijn'. In feite komt het hierop neer. Als druivensap gaat gisten, gaat fermenteren, dan krijg je wijn, omdat de suiker dan wordt omgezet in alcohol. Maar als dat proces te ver doorschiet, dan verandert de wijn in azijn, zo zuur dat je het nauwelijks meer kunt drinken. In de tijd van de Bijbel was het goedkoop spul, dat soldaten bij zich hadden. Daarom is het ook hier, bij het kruis, aanwezig. In het boek Ruth, in hoofdstuk 2 vers 14 wordt verteld dat Ruth de korenaren gaat oprapen die zijn achtergebleven na de oogst. De boer, Boaz, zegt dan tegen haar: 'Kom er hier bij en eet van het brood en doop uw stukje brood in de zure wijn.' Daarvoor werd dus die zure wijn gebruikt, die azijn, als dipsaus voor brood. Maar het was slecht voor je tanden, dat kon je meteen merken. Dat staat in Spreuken 10: 26: 'Zoals zure wijn voor de tanden en rook voor de ogen, zo is de luiaard voor wie hem ergens opuit sturen.' Zo'n luiaard, die doet meer kwaad dan goed. Net als rook, die prikt in je ogen, en zure wijn, die tast je tanden aan.

Die zure wijn, die azijn, die moet je dus maar liever niet drinken. En zo gaan we begrijpen wat er staat in Psalm 69. De dichter van die Psalm klaagt bij God. Hij zegt: 'HERE, verlos mij! Ik heb het gevoel dat ik wegzak in een diepe put. Ik heb zoveel vijanden. Ze haten mij! En waarom? Er is geen reden voor! Ze haten mij zonder oorzaak.'

Nee, toch wel, er is toch wel een oorzaak. Vers 8: 'Want ter wille van U draag ik smaad, schande heeft mijn gezicht bedekt.' En vers 10: 'Want de ijver voor Uw huis heeft mij verteerd; al de smaad van wie U smaden, is op mij gevallen.' Waarom wordt deze dichter gehaat? Omdat hij met God leeft! Omdat hij zich ten volle voor de HERE inzet, en voor Zijn huis, voor de tempel. Dat is de reden! En dan zegt de dichter in vers 21 en 22: 'Smaad heeft mijn hart gebroken en ik ben zeer zwak; ik heb gewacht op medeleven, maar het is er niet, op troosters, maar ik heb ze niet gevonden. Ja, zij hebben mij gal als mijn voedsel gegeven, in mijn dorst hebben zij mij zure wijn laten drinken.'

En daar heb je het, die zure wijn, de azijn die nauwelijks drinkbaar is, dat is het enige wat deze dichter te drinken krijgt. Het is vernederend, het is geen verlichting van zijn lijden, maar juist een verzwarend.

En het is deze zin uit Psalm 69, die op Golgotha werkelijkheid wordt. Want de dichter van Psalm 69 beschrijft niet alleen wat er gebeurd is in zijn eigen leven. Nee, zijn woorden blijken een veel wijdere horizon te hebben. Deze zin is ook een profetie, en die profetie wordt, hier, aan het kruis, vervuld in Jezus Christus: 'In mijn dorst hebben zij mij zure wijn laten drinken.'

Over Jezus aan het kruis lezen we dat Hij minstens twee keer iets te drinken krijgt. Voor het eerst gebeurt dat als Hij nog maar net aan het kruis hangt. Dat is 's morgens om een uur of negen.

Mattheüs schrijft: 'Zij gaven Hem wijn, vermengd met gal te drinken, maar toen Hij die geproefd had, wilde Hij die niet drinken' (Mattheüs 27: 24). Markus beschrijft datzelfde moment, maar hij noemt het 'wijn gemengd met mirre'. Waar het om draait is wijn waardoor een verdovend middel was gemengd. Dat lijkt heel genadig van de Romeinen, maar schijn bedriegt. De Romeinen wilden voorkomen dat de pijn bij de gekruisigden zo hevig zou worden, dat ze buiten bewustzijn zouden raken. Vandaar dat verdovende middel door de wijn.

Maar als Jezus dat proeft, dan wil Hij daar niet van drinken. Want Jezus wil niet verdoofd worden. Hij is juist gekomen om de pijn ten volle te dragen, om de volledige last van het oordeel van God te ondergaan.

De evangelisten beschrijven dat het vanaf twaalf uur 's middags donker wordt. En drie uur later, om drie uur 's middags, roept Jezus het dan uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Daarna gebeurt het volgende, ik lees voor wat Mattheüs

schrijft in hoofdstuk 27 vers 47 tot 50: 'Sommigen van hen die daar stonden, zeiden, toen zij dit hoorden: Hij roept Elia. En meteen snelde een van hen toe, nam een spons, doordrenkte die met zure wijn, stak hem op een rietstok en gaf Hem te drinken. Maar de anderen zeiden: Houd op, laten wij zien of Elia komt om Hem te verlossen. Jezus riep nogmaals met luide stem en gaf de geest.'

Dus het is vlak voor het sterven van Jezus dat Hij zure wijn krijgt en daarna nog iets roept, 'met luide stem', staat er, en vervolgens de geest geeft.

Johannes vertelt wát Hij roept.

Johannes schrijft in hoofdstuk 19: 38-40: 'Hierna zei Jezus, omdat Hij wist dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: Ik heb dorst! Er stond dan een kruik vol zure wijn en ze vulden een spons met zure wijn, omwikkelden die met hysop en brachten die aan Zijn mond. Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.'

Dus waarom wil Jezus iets drinken? Dat is niet om wat minder te hoeven lijden. Nee, Hij wil iets drinken omdat Hij iets te roepen heeft. Hij wil de overwinning uitroepen. Hij wil dat niet fluisteren, nee, Hij roept 'met luide stem': 'Het is volbracht!' De straf van God is gedragen, tot het einde toe! De duivel is verslagen! De overwinning is behaald! Eindelijk, eindelijk is er hoop, nieuwe hoop! Voor mensen die ten onder zouden gaan in het oordeel van God, is er tóch leven, er is tóch vergeving, genade, want het Lam van God heeft alles gedragen. Hij heeft álle schuld weggedragen, voorgoed! 'Het is volbracht!' dat is de hoop waaruit ook wij leven, hier en nu in Rotterdam! Dat is wat we vandaag gedenken, wat we ook viëren: 'Het is volbracht!'

Om dat te kunnen uitroepen krijgt Jezus 'zure wijn', het is edik, het is azijn. Dat is dus álles wat wij Hem geven, in het uur van Zijn dood. En daarmee wordt Psalm 69 vervuld op Golgotha: 'In mijn dorst hebben zij mij zure wijn laten drinken.'

2. ... en de wijn die Hij aan ons geeft

Dát is de wijn die wij, als mensen, geven aan Jezus. Maar omgekeerd geeft Hij óns héél andere wijn! Want wat was het eerste wonder dat Jezus deed toen Hij hier op aarde was en ging optreden in het openbaar? Het gebeurde in Kana, op een bruiloft. De wijn raakte op, en het jonge stel dreigde een toekomst tegemoet te gaan vol schande, altijd bespot: 'Ha, die twee waren te gierig om genoeg wijn in te kopen voor hun bruiloft.' Wat deed Jezus? Hij veranderde 600 liter water in wijn, en de ceremoniemeester kon er niet over uit, over de uitstekende kwaliteit van deze wijn. Hij zei tegen de bruidegom: 'Iedereen begint met de beste wijn, maar jij hebt de beste wijn tot het laatst bewaard!'

Wijn is een geschenk van God. Zo staat dat al in Psalm 104, dat God de wijn geeft, 'die het hart van de stervelingen blij maakt' (vers 15). En zo lezen we in het boek Jesaja over de toekomst van God, als Hij alle dingen nieuw maakt, en dan staat er in Jesaja 25: 6-9: 'De HERE van de legermachten zal op deze berg voor alle volken een feestmaal met uitgelezen gerechten aanrichten, een feestmaal met gerijpte wijnen, met uitgelezen gerechten vol merg, met gezuiverde gerijpte wijnen. En Hij zal op deze berg verslinden de sluier waarmee het gezicht van alle volken omsluiert is, en de bedekking waarmee alle naties bedekt zijn. Hij zal de dood voor altijd verslinden, de Here HERE zal de tranen van alle gezichten afwissen en de smaad van Zijn volk wegnemen van heel de aarde, want de HERE heeft gesproken. Op die dag zal men zeggen: Zie, Dit is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons verlossen. Dit is de HERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn heil.' Merk je het schrijnende verschil? Wat geven wij, aan Jezus? We geven Hem azijn, zure wijn, zelfs vlak voordat Hij sterft. Maar Hij geeft de beste wijn die er is, Hij richt voor ons een maaltijd aan met 'gezuiverde, gerijpte wijnen.' Wij geven Hem het slechtste, Hij geeft ons het beste...

En het is dé maaltijd, waarover Jesaja spreekt, het is dé maaltijd waarnaar Jezus verwijst bij het Heilig Avondmaal. We hoorden dat aan het begin van de dienst. Hij zegt in Lukas 22: 17-18: 'En nadat Hij een drinkbeker genomen had en gedankt had, zei Hij: Neem deze en deel hem onder elkaar. Want Ik zeg u dat Ik niet drinken zal van de vrucht van de wijnstok, totdat het Koninkrijk van God gekomen is.'

Nee, echt drinken zal Hij niet meer, ook niet van die zure wijn. Van een spons kun je niet echt drinken. Aan het kruis maakt Hij alleen Zijn mond vochtig, om de overwinning te kunnen uitroepen.

3. Wij kunnen niet zonder het kruis!

Maar Jezus kijkt vooruit! En Hij nodigt ook ons uit om mee te kijken. Over de grens van dit leven, over de grens van dood en graf heen, straalt een nieuwe toekomst. Door Zijn dood aan het kruis heeft Jezus de weg gebaand naar het feestmaal, de bruiloft van het Lam! En juist met het zicht op die maaltijd, op het Koninkrijk van God, neemt Hij de beker in Zijn hand en zegt Hij: 'Neem, drink allen daaruit. Dit is Mijn bloed dat voor jullie vergoten wordt tot een volkomen verzoening van al jullie zonden.'

Als wij straks aan tafel zitten en we mogen proeven van de wijn, of van het druivensap, laat het dan héél diep indalen, dat Jezus u, jou en mij het aller-, allerbeste geeft dat er is! De wijn van het Koninkrijk, als beeld van die heerlijke toekomst, waarin God alle tranen van onze ogen zal afwissen. Jézus geeft ons die toekomst! Niemand anders! Wij kunnen niet zonder Hem!

Misschien houd je helemaal niet van wijn. Maar het gaat ook niet over die drank, de wijn staat voor iets anders: de wijn symboliseert het bloed van Christus, Zijn leven, dat Hij heeft uitgegoten in de

dood, omdat Hij maar één ding wil: dat jij erbij bent, in het Koninkrijk! Dat jij het meeviert, de bruiloft van het Lam! In Zijn liefde, voor u, voor jou, voor mij, nodigt Hij ons aan Zijn tafel, om het te próeven: hoe goed Hij is, hoe liefdevol, dat Hij er álles voor over had om ons te redden!

Zonder het kruis kúnnen we niet! Zonder het kruis rédden we het niet! Zonder het kruis van Christus zijn wij reddeloos verloren. Maar dankzij dat kruis, dankzij de liefdevolle Heiland die daar hing, is er hoop, en toekomst, en nieuw leven, eeuwig leven! 'Het is volbracht!'

In de tijd dat Polen nog communistisch was, werd het land met ijzeren vuist geregeerd door generaal Jaruzelski. De communisten koesterden een diepe haat tegen alles wat te maken had met religie en geloof. De regering van Jaruzelski gaf daarom opdracht om alle kruisbeelden te verwijderen die er hingen in scholen, in ziekenhuizen, in fabrieken, waar dan ook. Maar Polen is een Rooms-Katholiek land, en onder leiding van de bisschoppen ging er een golf van protest door heel Polen. Uiteindelijk gaf de regering toe. Op papier bleef de wet bestaan, maar in de praktijk zou er niet te streng de hand aan gehouden worden.

Maar in het stadje Garwolin was er een schooldirecteur die vond dat de wet de wet moest zijn. Uit zeven lokalen haalde hij de kruisbeelden weg. Die beelden hingen er al sinds de school was gesticht, in de jaren '20 van de vorige eeuw. Toen de ouders hoorden wat er was gebeurd, kwamen ze naar school en hingen er zelf nieuwe kruisbeelden op. Maar ook die werden door de directeur weggehaald.

De volgende dag gingen 400 van de 600 leerlingen in staking. Ze bleven in de school op hun plek zitten en deden niets. De schooldirecteur schakelde de politie in, en de ME kwam met zwaar materiaal naar de school toe. Alle leerlingen werden uit de school verwijderd. En wat deden ze? Ze liepen met hun kruis omhoog naar de kerk, waar nog 2.500 andere jongeren naartoe waren gekomen voor een gebedsbijeenkomst om hen te steunen. De politie omsingelde de kerk. Maar binnen werden foto's gemaakt van bijna 3.000 jongeren die hun kruisen omhoog hielden. Die foto's gingen de wereld over, net als de woorden die de priester zei, die morgen: 'Er is geen Polen zonder kruis'. En zo geldt dat voor ons allemaal! Wij kúnnen niet zonder het kruis! Want in onze zonde, in onze armoede geven wij Jezus niets anders dan azijn. Maar Hij geeft ons Zijn gezuiverde wijn, Zijn bloed, Zijn redding, Zijn vreugde, Zijn liefde, Zijn genade, Zijn trouw. En die trouw duurt eeuwig. Vandaag drinken we de vrucht van de wijnstok. En we weten: er komt een dag dat we die, mét Hem, opnieuw zullen drinken in het Koninkrijk dat komt. Hij zal ons verrassen. Het zal altijd groter zijn dan wij denken. Groter, mooier, rijker, dieper, voller. Want Hij heeft de beste wijn voor het laatst bewaard. Amen.

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, renevanloon@samaritaan.org